

Yttrande över rapporten Fler filminspelningar till Sverige

Ärendebeskrivning

I ärendet behandlas svar på remiss på rapporten "Fler filminspelningar till Sverige". Rapporten, som är framtagen av Tillväxtverket i samverkan med Svenska Filminstitutet på uppdrag av regeringen, utreder huruvida Sverige bör införa produktionsincitament för att stimulera förutsättningarna för fler filminspelningar i landet.

Beslutsunderlag

I regleringsbrevet för 2017 gav regeringen (Näringsdepartementet) Tillväxtverket i uppdrag att, i samverkan med Svenska Filminstitutet, utreda lämpligheten i och förutsättningarna för att Sverige ska kunna införa någon form av produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelningar. Regeringen skrev vidare att uppdraget skulle redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet). Tillväxtverket och Svenska Filminstitutet valde tidigt att redovisa uppdraget i en skriven rapport. Rapporten är både resultatet och redovisningen av Tillväxtverkets och Svenska Filminstitutets arbete med regeringsuppdraget.

Rapporten har skickats ut för remiss den 16 mars 2018 till bl.a. Stockholms läns landsting och svarstiden var satt till den 14 maj. Med anledning av att remissen behandlas i kulturnämndens sammanträde den 24 maj är förlängd svarstid beviljad.

Bilagorna

Fler filminspelningar till Sverige (Ku2018/00640/MF) samt Remiss "Rapporten - Fler filminspelningar till Sverige".

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att som svar på remiss från regeringen yttra sig i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Rapporten och dess slutsatser i korthet

Rapporten inleds med en sammanfattning där regeringsuppdraget kring att stärka förutsättningarna för fler filminspelningar först beskrivs. Enligt regeringens uppdragsbeskrivning så skulle fler filminspelningar kunna utveckla Sveriges regioner både ekonomiskt och kulturellt, samt stärka konkurrenskraften hos svenska företag och branscher som är inblandade i film- och teveproduktioner. Ett av utredningsuppdragen är att undersöka om Sverige bör införa ett så kallat produktionsincitament, och hur det i så fall skulle kunna se ut.

Film- och TV-produktioner får skattereduktioner i många länder

Produktionsincitament är en subvention för den audiovisuella sektorn och vanlig inte minst i Europa. I dag erbjuder 27 stater i Europa produktionsincitament i någon form, liksom många delstater i USA och flera andra länder/regioner i världen. År 2018 väntas Sverige, Danmark, Luxemburg och Liechtenstein vara de enda länder i EU- och EES-området som inte har någon form av produktionsincitament inom det audiovisuella området. Subventionerna innebär att film- och TV-produktioner kan få skattereduktioner eller ekonomisk kompensation för sina kostnader inom ett specifikt land eller en del av ett land (en region eller en delstat).

Sverige missgynnas i internationell konkurrens

Utredarna drar slutsatsen att det finns en snedvriden konkurrens för den svenska film- och TV-branschen och för Sverige som inspelningsland. Andra länder erbjuder billigare lösningar än vad den svenska film- och TV-branschen kan göra, tack vare produktionsincitament. Sverige missgynnas därför i konkurrensen om inspelningsplatser för internationella filmer. Detta urholkar kompetens och kapacitet i Sverige.

Film- och TV-branschens samlade tillväxt är svag, och utredarna ser dessutom tecken på en hårdnande konkurrens med risk för utslagning. Antalet filmproduktioner i Sverige har ökat mindre än i både resten av EU och resten av världen. Denna utveckling ser enligt utredarna ut att kunna fortsätta.

Utredningen lyfter fram ett antal Stockholmsskildringar, såsom långfilmerna *Gentleman*? och *Den allvarsamma leken*, två filmer vars inspelningar till största delen skedde i andra europeiska länder. Även större svenska och europeiska filmproduktioner har låga marginaler och därför blir produktionsincitamentet en förutsättning när produktionsbolagen väljer inspelningsland.

Även inspelningen av den nya Milleniumfilmen *The Girl In The Spider's Web* är efter det att rapporten presenterades ett aktuellt exempel på den globala

konkurrensen om filminspelningar, där historien utspelar sig i Stockholm men huvudsakligen är inspelad i Tyskland. Enligt filmens exekutiva producenter var avsaknaden av produktionsrabatt avgörande för den huvudsakliga placeringen av produktionen. (<https://www.svt.se/kultur/skatterabatt>.)

Situationen ger en rad negativa konsekvenser och uteblivna effekter för hela sektorn kulturella och kreativa näringar (KKN-sektorn), för regional tillväxt och utveckling samt för Sverige bilden i utlandet. Några exempel på uteblivna effekter enligt utredningen:

- Transaktioner som sker mellan film- och TV-branschen och i princip alla övriga delbranscher inom kulturella och kreativa näringar, är av betydande värden. Dessa samarbeten driver ofta innovationer, inte minst för digital produktion.
- Regional tillväxt och stärkt attraktionskraft. På lång sikt genererar filminspelningar till exempel export. Internationella filmturister bidrar till konsumtionen i regionerna, och både regionernas och hela Sveriges internationella attraktionskraft och synlighet stärks. Många internationella filmturister kan exempelvis tänkas vilja resa till flera platser i Sverige för att följa i Ingmar Bergmans fotspår under 2018, när det är 100 år sedan hans födelse.

Vad är produktionsincitament?

Produktionsincitament är en subvention för den audiovisuella sektorn. Det innebär att film- och TV-produktioner kan få skattereduktioner eller ekonomisk kompensation för sina kostnader inom ett specifikt land eller en del av ett land (en region eller en delstat).

Syftet brukar vara att

- stimulera den egna audiovisuella produktionen och höja kompetensen
- stärka den egna positionen gentemot omvärlden
- öka tillväxten inom olika verksamheter.

För att få produktionsincitament måste film- eller TV-produktionen vanligtvis uppfylla särskilda kriterier, till exempel att

- budgeten är tillräckligt stor
- filmen spelas in i en viss region
- en viss del av finansieringen är internationell
- delar av filmteamet är lokalt
- filmen främjar egen kultur, natur och historia.

Utredarna föreslår en produktionsrabatt

Förslaget i rapporten är slutligen att:

- Införa ett statligt produktionsincitament i form av en produktionsrabatt till företag på minst 25 procent.
- Säkerställa att den statliga produktionsrabatten ger positiva samhällsekonomiska effekter.

Lite mer i detalj är förslaget att:

- Produktionsrabatten ska omfatta: bokförda kostnader längs hela produktionskedjan för en film- eller teveproduktion: från förproduktion till och med efterproduktion
- både svensk och inkommande produktion
- all inspelning av drama, thriller, dokumentär, komedi eller motsvarande kulturell genre, men inte reklamfilm
- både film- och teveproduktion, det vill säga systemet ska inte villkora vilket visningsfönster som det färdiga resultatet planeras för.
- För att få tillgång till rabatten behöver svenska och internationella produktionsbolag ha en minimibudget för respektive film- eller teveproduktion på 3 250 000 kronor för dokumentärer och 25 miljoner kronor för övriga genrer.
- För att få tillgång till rabatten behöver internationella produktionsbolag visa samarbetsavtal om att produktionen genomförs med ett svenskt produktionsbolag.
- För att få tillgång till rabatten behöver svenska och internationella produktionsbolag visa samarbetsavtal om att delar av produktionen genomförs med svenska efterproduktionsbolag.
- Staten bör initialt avsätta totalt 300 miljoner kronor per år till produktionsrabatten.
- Den myndighet som regeringen utser som handläggningsansvarig bör även ansvara för att följa upp och validera produktionsrabattens effekter, på omedelbar och längre sikt.

Förvaltningens synpunkter och motivering

Filmen har av kulturnämnden lyfts fram som en viktig kulturell och kreativ näring i Stockholmsregionen. I Stockholms län är minst 8.500 sysselsatta inom film och TV. En stor del av film och TV-produktionen i Sverige äger emellertid rum utanför Stockholms län som en följd av andra finansiella förutsättningar i exempelvis Västra Götaland och Skåne-regionerna samt i länder med produktionsincitament.

På senare år har flera stora svenska filmproduktioner och tillika Stockholmskildringar, såsom ovan nämnda långfilmerna *Den allvarsamma leken*, *Gentleman* och *The Girl In The Spider's Web* spelats in i andra europeiska länder.

En orsak som lyfts fram i Tillväxtverkets rapport är avsaknaden av ett internationellt konkurrenskraftigt produktionsincitament i en allt mer globaliserad filmbransch.

Förvaltningen anser att utredningen är väl genomförd och att en omfattande analys av uppdraget är gjord samt att givna förslag kan gynna film- och TV-branschen, såväl nationellt som regionalt. Den kan dessutom ha goda effekter på närliggande branscher inom den kulturella och kreativa näringen samt även på den regionala attraktiviteten och besöksnäringen. Stockholmsregionen har vid ett eventuell införande av produktionsrabatter attraktiva förutsättningar för internationella såväl som inhemska film och TV-produktioner då den efter-sökta kompetensen och arbetskraften finns i regionen och dessutom en stor variation av inspelningsplatser.

Vidare anser förvaltningen att de regionala effekterna av produktionsrabatter ytterligare kan ytterligare stimulera kompetensutveckling inom film och rörlig bild och kan därför både gagna och gagnas av den goda talangutveckling som landstinget genom Filmbasen har skapat i Stockholmsregion. Här kan det dock vid ett eventuellt införande vara viktigt att låta regionala strukturer i dialog med de statliga myndigheterna omhänderta ansvaret för insatser för särskild kompetenshöjning inom en föränderlig filmbransch och matcha nya behov mot rätt kompetens.

Slutligen anser förvaltningen att det finns en risk att sätta en relativt hög minimibudget för projekt som kan åtnjuta skatterabatten, 25 mkr i produktionsbudget för långfilm och 3,5 mkr för dokumentärfilm, eftersom det huvudsakligen gagnar högbudgetprojekt, internationella produktion, TV-serier och inte projekt med hög konstnärlig angelägenhet och lägre budget (exempelvis s.k. arthouse-film.) Här skulle rapporten kunnat göra en mer grundlig utredning kring effekterna på nivån av minimibudget och vid ett eventuellt genomförande överväga en lägre brytpunkt eller en exponentiell rabatt utifrån olika budgetnivåer.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Joakim Blendulf
Enhetschef
Film Stockholm